

szocialista országokba irányuló kivitel. Kismértékben javult a megyei vállalatok exportjának gazdaságossága.

A vállalatok fokozott figyelmet fordítottak a hatékonyság javítására. Elvégezték gyártmányszerkezetük minősítését, és megkezdtek stratégiai tervű megvalósítását. Újabb intézkedések történtek az anyaggal, energiával és a tőkés importtal való takarékoság terén. A tervezettnek csak egyharmadával nőtt a villamosenergia-felhasználás. Előbbre léptek az üzem- és munkaszervezésben, valamint a tudományos kutatómunka eredményeinek gyakorlati alkalmazásában. A külkereskedelmi vállalatokkal való együttműködés új formája alakult ki a textiliparban a HODIKÓT és a KSZV részvételével, melynek eredményei azonban még nem jelentkeznek.

A gazdálkodás eredményességét hátrányosan érintette, hogy a mérsékelttermelésbőlvélés ellenére a kapacitások terhelése nem volt egyenletes. Az önköltség csökkentését szolgáló intézkedések feltárásában a szabályozók változásával összefüggő óvatosság volt tapasztalható. Lassult a folyamatban lévő beruházások kivitelezésének üteme.

2 Az építőipari kivitelező szervezetek tevékenységének fő feladatát a termelékenység növelése, a minőség javítása, a létesítmények időben történő átadása alkotta. A kivitelezés szervezésében, a kapacitások fejlesztésében kifejezésre jutott az MSZMP KB 1978. október 12-i határozata.

Az építésszerelési tevékenység volumene az országost meghaladva, mintegy 4 százalékkal növekedett. A termeléselemelkedést teljes egészében a termelékenység növelésével biztosították, a foglalkoztatottak száma több mint 2 százalékkal csökkent. Termelést akadályozó tényező volt néhány szakmában (kőműves, ács, víz-, gáz-, fűtésszerelő) a létszámhiány, továbbá szakmunkások más megyébe történő központi átirányítása.

Az építőipar munkáját a következők jellemezték:

- A lakásépítés ütemessége tovább javult, technológiájánál növekedett a korszerű szerkezetek (házgyári elemek, öntött szerkezetek) részaránya. A befejező tevékenység kapacitását kisebb létszámú átképzéssel, szerezni képesítéssel növelték. Csökkentek a mennyiségi és minőségi hiányok.

- Javult az építőipari kivitelező, tervező és beruházó szervezetek közötti együttműködési készség. Megalakult a megyei építőipari társulás. Együttműködési megállapodást kötött a DÉLTERV és a DÉLÉP.

- Az épületfenntartási munkáknál a falszigetelések gyorsítását tartós importanyaghiány akadályozta.

- A könnyűszerkezetes építés növekedése ellenére — elmaradt a várakozástól.

- A kivitelezés hatékonysága

kismértékben javult. A tanácsai építőiparban és az építőipari szövetkezeteknél gondot jelentett a szervezési és munkaintenzitási hiányosság. Növekedett a termelés befejezetlen állománya. A tervezővállalatok teljesítményértéke változatlan létszám mellett átlagosan 5 százalékkal növekedett, megközelítve a tervezettet. A mezőgazdasági beruházások tervezési teljesítménye jelentősen fejlődött.

3 A megye mezőgazdaságának fejlődését a gazdaságok az adottságokhoz jobban igazodó termelészerkezet kialakítására, fokozottabb együttműködésre, a hatékonysági tartalékok feltárására alapozták. Az elért eredmények — erőfeszítéseink ellenére — főleg időjárási okok miatt a célkitűzésektől elmaradtak, a termelés a nagyarányú búzatermés-kiesés miatt nem emelkedett. Zöltségfélékből, szőlőből, élelmiszerből származóan nőtt az export, míg gabonából, burgonyából és gyümölcsből csökkent.

Mezőgazdaságunk fejlődésének főbb jellemzői:

- A földhasznosítást szolgáló intézkedések hatására egyharmadával csökkent a vetetlen terület nagysága. Meggyorsult a romos tanyák felszámolásának üteme. Megkezdődött a mezőgazdasági nagyüzemek földrendezése.

- A vetésszerkezet jobban igazodott adottságainkhoz. A kukorica területe — a kipusztult vetésterületek pótlásával együtt — 11 százalékkal, a napraforgó több mint másfélszeresére emelkedett. A szántóföldi zöltség-növények területe többségében a piaci igényeknek megfelelően változott.

- A korszerű fajták alkalmazásának szélesítése és a következetesebb agrotechnika eredményeként nőtt a kukorica, a napraforgó, a rizs és a szőlő terméshozama. Búzából, cukorrépából, burgonyából és vörshagymából viszont jelentősen kevesebb termelt.

- Az állattenyésztés a célkitűzéseket megközelítően fejlődött. A sertésállomány 4 százalékkal, a juhállomány 8 százalékkal volt több, mint az előző évben, a szarvasmarha-létszám nem változott. A kisüzemi állatállomány a szarvasmarha kivételével szinten maradt. Javult az állatállomány tenyésztése.

- Fokozódott az állati termékek termelése. A vágómarha-termelés 7 százalékkal, a sertés-hús-előállítás 3 százalékkal bővült. Célkitűzéseinknek megfelelően csökkent a vágóbaromfi- és a tojástermelés. A tejtermelés mintegy 10 százalékkal haladta meg az előző évit, és a félévi átlag elérte a 3 ezer 400 litert.

- A mezőgazdasági termelés anyagi-műszaki bázisát főként építésjellegű beruházások javították (növényház, szárítók, tá-

rolók építése, állattenyésztési rekonstrukciók).

- A komplex belvízrendezés gyorsulása következtében további 10 ezer hektáron befejeződött a csatornahálózat-építés. (Makó, Kiszombor, Hódmezővásárhely.)

- A nagyüzemekben javult a szakmai színvonal. Több a speciális képzettséggel rendelkező száma.

- Jelentős előrelépés, hogy a kedvezőtlen adottságú termelőszövetkezetek is általában teljesítették feladatukat. Javult gazdálkodásuk, alkalmasabbá váltak a korszerű termelési eljárások fogadására.

- Fokozódott az együttműködésekben rejlő lehetőségek kihasználása, eredményesebb a szerződéses termeltek. Tovább folytatódott a közös fejlesztések megvalósítása (szőlőtelepítés, szárítóépítés stb.).

- A háztáji és kisegítő gazdaságok tevékenységét a nagyüzemek széleskörűen (tenyészállattal, korszerű növényfajtákkal, különböző szolgáltatásokkal) segítették. Jól bevált a háztáji és kisgazdaságok tevékenységének integrálására létrehozott szervezet.

A mezőgazdaság fejlődése néhány területen lassú, esetenként elmarad a tervezettől és az adottságoktól:

- Az erőfeszítések ellenére alig mérséklődött az üzemek gazdálkodásában meglevő indokolatlan differenciáltság.

- Lassú ütemű a komplex belvízrendezést követő általános talajjavítás.

- Nem kielégítő a nagyüzemi szőlő-, gyümölcs-telepítés üteme.

- Néhány beruházás tervszerű megvalósítását tervezői, és kivitelezői kapacitáshiány akadályozta.

- Egyes termékek — főleg zöltségfélék — felvásárlása területen nem sikerült felszámolni a feszültségeket.

4 A szállítás területén a megye gazdaságának lassúbb fejlődése következtében mérsékelt igények kielégítésére került sor.

- A vasúti áruszállítási tervek teljesültek, azonban az igények egy része kielégítetlen maradt. A növekedés mértéke 1 százalék. Az előszállítások fokozottabban, a hétévi rakodások lassabban emelkedtek.

- A korszerű rakodási és fuvarozási módszerek alkalmazása nem csökkentette a feszültségeket a napi teherkocsi-kiállítás területén.

- A közúti áruszállítás teljesítménye 5 százalékkal emelkedett, s javult hatékonysága is. (Programozott áru fuvarozás, egységirakományok alkalmazásának szélesítése, a kiszolgálás színvonalának emelése.) Nem kielégítő azonban a közvetlen lakossági áruszállítás színvonala.

- Tovább csökkent a vasúti (3 százalékkal), s fokozódott (7 százalékkal nőtt) a közúti személyszállítás. Mindkét területen javult

hatszáz, mely mellett építünk a lakosság részvételének fokozottabb bevonására is. A lakosság életkörülményeinek javítása érdekében meg kell építeni 4660 lakást, ebből 1821 célcsoportos, 1025 óvodai férőhelyet, 52 általános iskolai tantermet.

- A közművelődési lehetőségek javítását szolgálja a megyei könyvtár és levéltár építésének, a megyei munkásmozgalmi múzeum kialakításának, a Szegedi Nemzeti Színház rekonstrukciójának folytatása, a makói múzeum építésének befejezése. Hódmezővásárhelyen megkezdődik az Alföldi Galéria kialakítása.

- Az egészségügyi és szociális ellátás további javítása érdekében készüljön el 200 gyógyintézet, 370 bölcsődei hely, a hódmezővásárhelyi mentőállomás, a rőszkei orvosi rendelő és tanácsadó. Folytatódjon az ópusztaszeri 150 helyes szociális otthon építése.

5 A foglalkoztatás hatékonyságának növeléséhez a bérek teljesítmény szerinti differenciáláshoz intenzívebb politikai tudat- és szemléletformálásra, a párt-, társadalmi és állami szervek nagyobb segítségére van szükség.

A foglalkoztatás összességében alacsony hatékonysága, az e téren jelentkező számottevő veszteség mind az irányító felügyeleti szervektől, mind a gazdasági egységektől az új helyzetre való megfelelő felkészülést és határozottabb intézkedéseket követel.

- A módosított szabályozók erőteljesebben ösztönöznek a takarékos létszámgazdálkodásra: nő az érdekelttség a létszámcsoportokban ott, ahol a termelés nem, vagy alig növekszik. Szükség van a lehetőségek bátrabb kihasználására. Az állami szervek, helyi tanácsok segítsék a felszabaduló létszámok az infrastruktúra ágakhoz és a jelentősebben fejlődő, hatékony foglalkoztatást biztosító vállalatokhoz való tervszerű átcsoportosítását, s az ehhez szükséges átképzést.

- A vállalatok éljenek a szabályozók adta létszámleépítés lehetőségeivel, előnyeivel. Kezeljék kiemelt feladatként a takarékos létszámgazdálkodást a vezetés minden szintjén. Ne tartsanak fenn üresen álló munkaköröket, számolják fel a kedvezőtlen munkakörülményeket, valósítsanak meg nagyobb, de egyszerű munkaerőhelyet mind a fizikai, mind a nem fizikai munkaterületeken.

- A tervszerű létszám-átcsoportosítás a dolgozók mozgási készségének fokozását teszi szükségessé. Ezt vállalaton belül munkahelyi képzéssel, átképzéssel, továbbképzéssel biztosítsák. Az oktatási intézmények segítsék elő a konvertálhatóbb szakismertek megszerzését, valósítsanak meg szorosabb együttműködést a vállalatokkal.

- Az ismert és feltárt veszteségek, munkaidővesztések, kieső idők csökkentése határozott és következetes intézkedéseket igényel.

nyel a munkahelyi vezetők részéről. Az intézkedések megtételét, eredményességét az állami szervek rendszeresen ellenőrzik, iránymutatásaikkal segítik végrehajtásukat.

8 A szocialista munkaversenymozgalom fejlődésének alapvető feladatait a kongresszusi és felszabadulási munkaverseny vállalásai alkossák. Segítse elő a megyei gazdaságpolitikai célkitűzések eredményes megvalósítását, a VI. ötéves tervi átmenet megalapozását. Ennek érdekében mind a termelésben, mind a szolgáltatásban fokozottabban bontakozzon ki a dolgozók alkotó aktivitása, azok a kezdeményezések, melyek elősegítik a hatékonyabb munkát, javítják a termékek minőségét, új műszaki, technológiai megoldásokat és takarékosabb gazdálkodást eredményeznek.

Kiemelt cél legyen az ipari termelés felfutó ágak és energiafelhasználásának csökkentése, az importanyagokkal való eredményesebb gazdálkodás. Javuljon a beruházások, az építőmunka szervezetsége és minősége.

A mezőgazdasági vállalatok irányuljanak a hús- és tejtermelés gazdaságosságának növelésére, a takarmánygazdálkodás javítására. Erősödjének a kooperációs kapcsolatok.

A közlekedésben dolgozó szocialista brigádok irányítsák figyelmüket az áruszállítás eszközeinek jobb kihasználására, a személyszállítás kulturáltságának növelésére.

A kereskedelemben a kulturáltabb kiszolgálás, a vásárlók igényeihez jobban igazodó áru kínálat határozza meg a munka fő irányát.

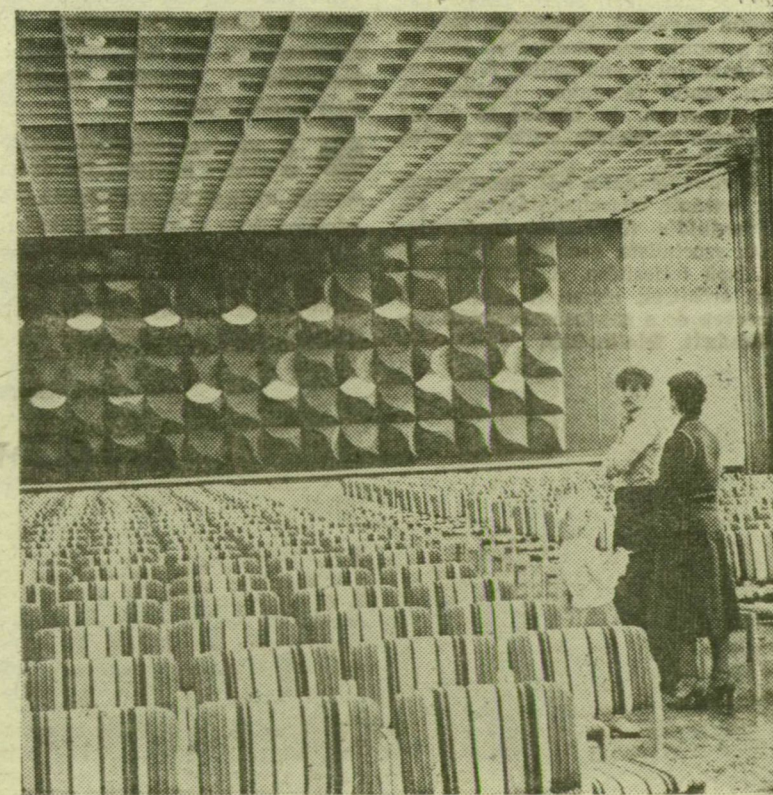
9 A beruházások megvalósításánál elsődleges célkitűzés legyen a rendelkezésre álló pénzügyi keretek ésszerű felhasználása. A beruházási forrásokat elsősorban a folyamatban levő fejlesztésekre, a rekonstrukciók meggyorsítására és befejezésére használjuk fel. Elengedhetetlen a vállalatok közötti együttműködés fejlesztése, az anyag- és készletgazdálkodás korszerűsítése, a felesleges készletek leépítése.

Az állami támogatással épülő beruházások pénzeszközeinek felhasználásán túl a VI. ötéves tervi átmenet biztosítására is törekedni kell.

Az épületfenntartó tevékenység feladatainak ellátásához a korábbiaknál nagyobb szervezethez, hatékonyabb ellenőrzés és számonkérés szükséges.

A jelentősebb beruházások közül ítéletesen folytatódjon a Csongrádi Vízlépcső előkészítése, a Szegedi Házgyár rekonstrukciója, a Magyar Villamosművek 400 kV-os állomásának építése, a szentesi gabonasiló megvalósítása, az Autóközlekedési Tanintézet 8 tantermes iskolájának megépítése, a Szegedi Biológiai Központ raktárának és a megyei élelmiszer-ellenőrző és vegyvizsgáló intézet laboratóriumának építése.

Gyorsítani kell a kivitelezést Szegeden a nagyváruháznál, az új AFIT-szerviznél, a Gyógyszerügyi Központ, a KÖJAL-székház építésénél, a rókusai víztörőnyél, a II-es kórház kiürítőpavilonnál. Szentesen a Tisza-híd, az autóbusz-pályaudvar, Csongrádon a kenyérgyár építésénél, a rekonstrukciót a Hódmezővásárhelyi ÁTEV-nél.

A csongrádi új ifjúsági ház színházterme. (Fotó: Enyedi Zoltán)